



T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/7048



Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 801
Konu : Yazılı Soru Önergesi

10 Nisan 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

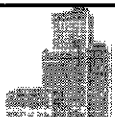
İlgi : 18/03/2009 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-11896 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Prof.Dr. Nevin Gaye ERBATUR'a ait 7/7048 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ve ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı



**ADANA MİLLETVEKİLİ PROF.DR. NEVİN GAYE ERBATUR'UN 7/7048 ESAS
NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Türkiye işgücü piyasasında kadınların “eğitim” değişkeni karşısındaki durumu, sayısal veriler eşliğinde aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Yıllar	Okur-yazar olmayanlar	Lise altı eğitilmişler	Lise ve dengi meslek	Yükseköğretim	Toplam
Eğitim Durumuna Göre Kadın İşgücü (000)	2006	777	3.223	1.090	989	6.079
	2007	731	3.199	1.154	1.075	6.159
	2008*	588	3.199	1.188	1.290	6.265
Eğitim Durumuna Göre Kadınların İşgücüne Katılım Oranları (%)	2006	16,2	21,8	31,4	69,8	24,9
	2007	15,7	21,3	31,7	70,4	24,8
	2008*	12,9	20,6	33,5	71,9	24,6
Eğitim Durumuna Göre Kadın Çalışanlar(000)	2006	767	2.976	850	861	5.454
	2007	720	2.976	907	926	5.529
	2008*	568	2.848	896	1.109	5.421

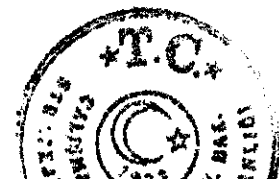
Kaynak: TÜİK

[* 2008 verileri, TÜİK tarafından 16 Mart 2009 tarihinde yayımlanan son (2008 Aralık dönemi) Hane Halkı İşgücü İstatistikleri'ne dayanmaktadır]

İşgücü piyasasında okur yazar olmayanlar ile lise ve altı eğitilmiş kadınların sayısı önceki yıllara göre azalmakta iken, lise ve dengi mesleki eğitim almış kadınlar ile yükseköğrenim görmüş kadın işgücü sayısında yıllar itibariyle artış gözlemlenmektedir.

Lise ve altı eğitilmişlerde bu oran 2006 ve 2007 yıllarında aynı kalsa da, 2008 yılında bu grupta da düşüş gözlenmektedir. Lise ve dengi meslek eğitimi alan kadınların istihdamdaki durumu 2007 yılında artmıştır. 2008'de küçük bir azalma görülse de, bu gruptaki hareketin de artış eğiliminde olduğu ifade edilebilir. Yükseköğretim gören kadınların istihdamdaki oranı ise yıllar itibariyle belirgin şekilde artmaktadır.

Bu veriler ışığında, eğitim durumunun kadınların işgücüne katılma ve istihdamda yer alma oranlarını olduğu gibi, “işsizlik” rakamlarını da –tek başına olmasa da- belirleyen etmenlerden biri olduğu görülmektedir. Eğitim durumuna göre kadın işsizlerin oranı, yine resmi TÜİK verilerine dayanarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.



Eğitim Durumuna Göre Kadın İşsizler (000)

Yıllar	Okur-Yazar Olmayanlar	Lise ve Altı eğitilmişler	Lise Dengi Meslek	ve Yükseköğretim	Toplam
2008*	20	351	292	181	844
2007	12	223	247	150	632
2006	11	248	241	129	629

Kaynak:TÜİK

[* 2008 verileri, TÜİK tarafından 16 Mart 2009 tarihinde yayımlanan son (2008 Aralık dönemi) Hane Halkı İşgücü İstatistikleri'ne dayanmaktadır]

İstihdamın sektörel dağılımındaki değişimler, öncelikle dünya ölçeğinde verili dönemde hakim olan genel iktisadi sistem, üretim ilişkileri, üretimin teknik ve beşeri altyapısının örgütlenmesi gibi konularla doğrudan bağlantılıdır. İkinci aşamada, her ülkenin kendi gelişim ve kalkınmışlık düzeyi ile ilgili veriler belirleyici olmaktadır.

Türkiye’de tarımsal istihdamın azalmasının temel nedenleri, ekonomik açıdan “geçiş” aşamasında olmanın demografik hareketliliği getirmesi, teknolojiadaki gelişmelerin tarımda makineleşmeyi ve insan gücüne dayalı üretim anlayışını getirerek istihdam fazlası yaratması, kırsal kesimde oluşan bu istihdam fazlasının şehirlere gelerek hizmetler başta olmak üzere sanayi ve diğer sektörlerle akmasıdır.

İŞKUR, bütün kayıtlı işsizler olduğu gibi, kadınlar konusunda da, yürüttüğü projeler, verdiği eğitimler, düzenlediği meslek edindirme, kendi işini kurma ve benzeri diğer kurslarla, kadınlarımızın iş hayatına dahil olmaları ve istihdam edilebilirliklerinin artırılması yönünde üzerine düşen görevleri en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadır.

Bakanlığımız bünyesinde kayıt dışı istihdam sorununun çözümüne ilişkin çeşitli proje ve çalışmalar yürütülmektedir. Kayıt dışı istihdamla daha etkin bir şekilde mücadele için yürütülen çalışmalardan biri, Bakanlığımız tarafından yürütülen “Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele (KADİM) Projesi”dir. Bu proje, Türkiye’de kayıt dışı istihdama ve yabancı kaçak işçi istihdamına neden olan faktörlerin ortadan kaldırılarak kayıtlı istihdama geçişe katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Proje kapsamında bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri, mevzuat değişikliklerinin yapılması, bürokratik engellerin kaldırılması ve denetimin etkin, caydırıcı olarak uygulanması öngörülmektedir.

Söz konusu proje dışında, son dönemde gerek “istihdam paketi”, gerek diğer bazı mevzuat değişiklikleri ve yeni uygulamalarla, kayıt dışı istihdamla mücadelenin iktisadi, hukuki ve idari zemini sağlamlaştırılmıştır. İstihdamın üzerindeki yüklerin azaltılmasına yönelik genel düzenlemeler, işsizlik sigortası prim oranlarının indirilmesi, 49 ilimizde yatırım teşvikleri, bazı tekstil ve hazır giyim ürünlerinde getirilen KDV indirimi, sosyal güvenlik reformuyla bankalardaki işlemlerin kayıt dışılık tespit edilmesi halinde kuruma bildirilmesi zorunluluğunun getirilmesi, çalışanların maaşlarının bankalar yoluyla ödenmesinin zorunlu hale getirilmesi, idari cezalar ve para cezalarının 5 katına çıkarılması, kayıt dışı personel çalıştırdığı tespit edilenler için öngörülen cezanın miktar olarak artırılması, "Alo 170 - Kayıt Dışı İstihdam ve Sosyal Güvenlik Bilgi Hattı" aktif edilmesi, bu konuda son dönemde atılan “somut” adımlardan bazılarıdır.

Aşağıda verilen tabloda Aralık 2007-Aralık 2008 arasında çeşitli sektörlerde çalışan kadın işgücünün kayıtlı ve kayıt dışı istihdamı yer almaktadır. Yaşanan küresel kriz başta olmak üzere işgücü piyasasından kaynaklanan çeşitli etkenler kayıt dışı çalışma oranını arttırmaktadır. Fakat Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen kayıt dışı ile mücadele kapsamında önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Tablodan da gözlenebileceği üzere, kayıt dışı istihdamı artıracı iç ve dış olumsuz piyasa koşullarına rağmen, bu konuda verilen mücadele meyvesini vermiş; 2007-2008 döneminde kadınlarda kayıt dışı çalışma oranı yüzde 0,7 azalmıştır.



		KADIN			2008 Aralık		
		2007 Aralık					
		Toplam istihdam	Kayıt dışı istihdam	Kayıt dışı (%)	Toplam istihdam	Kayıt dışı istihdam	Kayıt dışı (%)
	Sektörler						
Toplam		5.054	2.980	59,0	5.421	3.159	58,3
	Ücretli ve yevmiyeli	2.663	723	27,1	2.821	731	25,9
	İşveren	73	24	32,9	79	31	39,2
	Kendi hesabına	572	518	90,6	686	612	89,2
	Ücretsiz aile işçisi	1.746	1.715	98,2	1.836	1.785	97,2
Tarım		2.117	2.093	98,9	2.234	2.198	98,4
	Ücretli ve yevmiyeli	92	84	91,3	149	144	96,6
	İşveren	8	8	100,0	17	17	100,0
	Kendi hesabına	413	406	98,3	391	379	96,9
	Ücretsiz aile işçisi	1.603	1.595	99,5	1.677	1.658	98,9
Tarım dışı		2.938	886	30,2	3.188	960	30,1
	Ücretli ve yevmiyeli	2.571	639	24,9	2.672	587	22,0
	İşveren	65	15	23,1	62	14	22,6
	Kendi hesabına	159	112	70,4	295	233	79,0
	Ücretsiz aile işçisi	143	120	83,9	159	126	79,2

Kaynak: TÜİK

[İstihdam edilenlerin sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlılık durumu, Türkiye (2007 ADNKS toplam nüfus rakamları kullanılmıştır) (bin kişi, 15+ yaş)]

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin işgücü piyasasında yer alabilmelerini sağlamak için meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimleri verilmektedir. Bu kapsamdaki kurslar neticesinde vasıfsız işgücü vasıflı hale getirilmektedir. Kurumca bu kapsamda 1 Ocak 2008-25 Mart 2009 arasında düzenlenen kurslara toplam 51.190 kursiyer katılmıştır. Bu kursiyerlerden 20.696'sını kadınlar oluşturmaktadır.

Daha önceki yılların verileri de bu konuda olumlu bir tablo sunmaktadır. 2006 yılı verilerine baktığımızda düzenlenen kurslara toplam 17.106 kişi katılmış ve bu sayının 4.806'sı kadınlardan oluşmuştur. 2007 yılındaki kurslarda ise 9.343'ü kadın olmak üzere toplam 33.597 kursiyer mesleki eğitim almıştır. Son birkaç yılın verileri karşılaştırıldığında, mesleki eğitimden geçen kadın sayısının yıllar itibariyle giderek arttığı görülmektedir.

Dezavantajlı grup içerisinde kabul edilen kadınlara yönelik olarak yapılacak kurs tekliflerinde pozitif ayrımcılığa gidilerek, kadınlara yönelik kurslara öncelik tanınmaktadır. Bu durum kadınların istihdamı için ayrıca bir çaba gösterildiğinin kanıtıdır.

Özellikle vasıfsız işgücünün vasıflı hale getirilerek işgücü piyasasında istihdam edilebilirliğinin artırılmasına yönelik olarak yürütülen bu çalışmalar yanında, İŞKUR, kadınlara yönelik önemli projelere de imza atmaktadır. Bu projelerden biri, Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı(IPA)'nın İnsan Kaynakları Bileşeni-2007 programlaması kapsamında İŞKUR tarafından uygulanacak olan "Kadın İstihdamının Desteklenmesi"



Operasyonu'dur. 2009-2010 yılları arasında 12 NUTS II bölgesinde yer alan 43 ilde uygulanacak olan operasyonunun genel hedefi, özellikle kadınların işgücü piyasasına girişlerini artırarak, daha çok kişiyi istihdama çekmek ve istihdamda tutmak amacıyla politikaları tasarlama, geliştirme ve uygulama konusunda mevcut kapasitenin iyileştirilmesidir. Operasyonun amacı ise, kadınların istihdam edilebilirliklerini arttırmak, onların daha çok ve daha iyi işlere girişlerini kolaylaştırmak ve kadınların işgücüne katılımlarını önleyen engelleri azaltmak amacıyla, özellikle yerel düzeyde, İŞKUR'u daha etkili kamu istihdam hizmeti sunması için desteklemektir. Operasyonun hedef grubu, bakım sorumlulukları nedeniyle uzun süre işsiz kalmış kadınlar ile daha önce tarım sektöründe istihdam edilmiş olanlar dahil, kentlerde yaşayan, işsiz ve işgücüne dahil olmayan kadınlardır. Operasyonun Toplam bütçesi 17.080.000 Avro olup, bütçenin 2.562.000 Avro'su Ulusal Bütçe, 14.518.000 Avro'su Avrupa Komisyonu katkısından oluşmaktadır. Toplam bütçenin 13 milyon 080 bin Avro'su Hibe Programlarına ayrılmıştır. Operasyon sonucunda toplam 2.600 kadına girişimcilik eğitimi, 780 kadına çocuk/yaşlı bakım eğitimi, 7.800 kadına istihdam garantili kurs, 11.700 kadına kariyer danışmanlığı ve rehberliği hizmetleri verilmesi beklenmektedir.

Bu proje dışında, İŞKUR tarafından "Aktif İstihdam Tedbirleri Ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu'na Destek Projesi", "Aktif İşgücü Programları Projesi", "Türkiye'de Kadın İstihdamını Arttırmaya Yönelik Aktif Politikalar Pilot Projesi", MATRA programları kapsamında Hollanda hükümetinin finanse ettiği "Uzun Dönemli İşsizlerin İstihdam Edilebilirlikleri Yararına İşgücü Piyasası Aracılık Faaliyetlerinin Arttırılması Projesi" gibi çeşitli projeler yoluyla da kadın istihdamını arttırmak, hem genel olarak hem de dezavantajlı gruplar açısından işsizliği önleyerek istihdam edilebilirliği arttırmak adına önemli çalışmalar ve projeler de yürütülmektedir.

İŞKUR, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına işçi alınacağı zaman talepleri Resmi Gazete'de ilan ederek şartları uygun olanların başvurularını kabul etmektedir. Genel başvurular ile öncelikli olarak başvuranlar arasından KPSS puanına göre cinsiyet ayrımı yapmadan listeler oluşturulmakta ve işçi alacak olan Kuruma gönderilmektedir. İŞKUR'un oluşturduğu listelerde KPSS puanı esas olup, cinsiyet ayrımı söz konusu değildir. Son beş yıllık işe yerleştirme rakamları, kadın ve erkek bazında ayrıntılarıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İŞKUR Kamu Sektörüne Yapılan İşe Yerleştirme Rakamları

Cinsiyet	2004	2005	2006	2007	2008
Erkek	36.754	28.474	19.543	13.321	8.129
Kadın	5.999	4.279	4.636	3.946	1.625
TOPLAM	42.753	32.753	24.179	17.267	9.754

Kaynak: İŞKUR



Aktif İşgücü Programları Projesi, birincisi 2006 yılında tamamlanan, ikincisi halihazırda devam etmekte olan, konuları, bütçesi ve diğer ayrıntıları aşağıda sunulmuş olan İŞKUR'un yürüttüğü önemli projelerdendir. Proje ile ilgili teknik ayrıntılar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

PROJE ADI	AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARI PROJESİ-I
Projenin Konusu	Avrupa İstihdam Stratejisi(AİS)'ne uygun, etkin istihdam tedbirleri ile hizmetlerin planlanması, geliştirilerek uygulanması hususunda İŞKUR'a teknik yardım sağlayarak kurumsal kapasitesini güçlendirmek.
Projenin Süresi	2003 -2006 Yılları
Projenin Bütçesi	50 Milyon Avro -Kurumsal Yapılanma 10 Milyon -İŞKUR Ofislerinin Modernizasyonu 8 Milyon -Aktif İstihdam Tedbirleri 32 Milyon
Projenin Ortakları	Avrupa Birliği Komisyonu – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (İŞKUR)
Hedef Grubu	İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler
Projenin Kapsamı	"Yeni Fırsatlar Planı" dahilinde 245 Proje fon almaya hak kazanmıştır.

AİPP-1 kapsamında uygulanan 245 projede, 19.780 kadın ve 29.000 erkek olmak üzere toplam 48.780 kişinin mesleki eğitim kurslarından faydalanması planlanmıştır. AİPP-1 projesinde 20.176'sı kadın ve 25.018'si erkek olmak üzere toplam 45.194 kişi kurslara katılmıştır. Özellikle kadınlar açısından projenin amaçlarına ulaştığı hatta hedeflenenenden daha fazla kadının kurslara katılımının sağlandığı görülmektedir.

Aktif İşgücü Programları Projesi'nin geliştirilmiş bir devamı niteliğinde olan 20 milyon Avro bütçeli "İŞKUR Aktif İstihdam Tedbirleri Projesi-II (AİPP-2)" ise, ülkenin daha sınırlı bir alanında, dezavantajlı gruplardan özelliklere gençlere ve kadınlara yönelik olarak 2008-2010 yılları arasında uygulanması planlanan bir projedir. Proje ayrıntıları aşağıda gösterilmiştir.



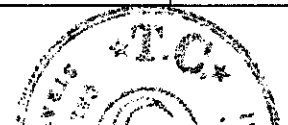
	İŞKUR AKTİF İSTİHDAM TEDBİRLERİ PROJESİ-II (AİPP-2)
Projenin Konusu	Seçilen illerde, yaşam boyu öğrenme ilkesine uygun olarak; kadınlar ve gençlerin istihdam edilebilirliğini artırmak, istihdam artırıcı ve işsizliği önleyici projeleri desteklemek.
Projenin Süresi	2008 –2010 Yılları
Projenin Bütçesi	20 Milyon Avro
Projenin Ortakları	-16 Milyon Avro Hibe -4 Milyon Avro Kurumsal Gelişim
Hedef Grubu	AB Komisyonu –T.C. Hükümeti (İŞKUR)
Projenin Kapsamı	- 25 ildeki İŞKUR’a kayıtlı iş arayan gençler ve kadınlar - Hibe almaya hak kazanan sözleşme sahipleri
	Seçilen 25 ilde işsiz kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik projeler.

25 ilde uygulanacak olan Proje kapsamında 17 Ocak-25 Nisan 2008 tarihleri arasında teklif çağrısına çıkılmış, potansiyel başvuru sahiplerine yönelik bilgilendirme faaliyetlerinde bulunulmuş, 1.129 proje teklif başvurusu Merkezi Finans ve İhale Birimince kabul edilmiş, Mayıs 2008 sonu itibarıyla proje tekliflerinin değerlendirme sürecine geçilmiş olup değerlendirme sürecinin sonunda 101 Proje teklifi hibe kullanılmaya uygun bulunmuştur. Verilen hibeler neticesinde gerçekleştirilen projeler ile seçilen 25 ilde yaklaşık 12.000 kadın ve gencin istihdam edilebilirliğinin artırılması amaçlanmaktadır.

AİPP-2’de proje kapsamı, görüleceği üzere kadınlardan ve gençlerden oluşmaktadır. Genç kitlenin içerisinde kadınların da olduğu dikkate alınırsa hedef kitlenin büyük bir çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Proje sonunda binlerce kadının daha istihdam edilebilirliği artırılmış olacaktır.

Diğer taraftan T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda ve İŞKUR öncülüğünde yürütülen Özelleştirme Sosyal Destek Projesi-1(ÖSDP-1); özelleştirme nedeniyle iş kaybına uğrayabilecek çalışanlara öncelik verilmek üzere, tüm işsizlere çeşitli yardımlar ve fırsatlar sağlamak amacı ile Dünya Bankası ile imzalanan istikraz anlaşmasının 22 Aralık 2000 tarihli Resmi Gazetede yayımlanması ile başlamış ve 2005 yılının Aralık ayında sona ermiştir. Uygulanan proje kapsamında, birincisi kendi işlerini kurmak isteyen kişilere, ikincisi de iş yaşamına iş gören olarak devam etmek veya iş yaşamına katılmak isteyenlere yönelik olmak üzere iki farklı hizmet sunulmuştur. ÖSDP-1 sonucunda, toplam 769 Projeye 25.000 kursiyere ulaşılmıştır.

ÖZELLEŞTİRME SOSYAL DESTEK PROJESİ (ÖSDP- 1)										
	Eğitim- Formal		Eğitim- İşyeri		Danışmanlık		TYCP		Genel Toplam	
	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın
Başlayan	7.093	3.232	11.773	4.548	5.164	2.572	970	48	25.000	10.400
Bitiren	6.744	3.140	10.564	4.144	5.114	2.550	956	48	23.378	9.882
Başarılı	6.060	2.850	9.913	3.906	5.114	2.550	949	48	22.036	9.354
İşe Yerleşen	2.910	1.294	8.219	3.092	397	159	183	14	11.709	4.559
Proje Sayısı	244		436		13		76		769	



ÖSDP-1'in bu başarısından sonra ÖSDP-2 projelendirilmiş; Kredi Anlaşması 24.10.2005 tarihinde Dünya Bankası ve Hazine Müsteşarlığı arasında imzalanmış ve anlaşmanın Resmi Gazete'de yayımlanması sonrasında ikinci Proje 2006 yılında yürürlüğe girmiştir. ÖSDP-2'nin toplam bütçesi 360 milyon Avro olup bu miktarın 10 milyon Avrosu İŞKUR'a ayrılmıştır. ÖSDP-2'nin, 2009 Haziran ayında sona ermesi planlanmaktadır.

Proje, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme Başkanlığı (KOSGEB) tarafından yürütülmekte, verilen hizmetler ise bu tür hizmetleri veren uygun kurum ve özel kuruluşlar tarafından yerine getirilmektedir.

ÖZELLEŞTİRME SOSYAL DESTEK PROJESİ (ÖSDP-2)										
	Eğitim- Formal		Eğitim- İşyeri		Danışmanlık		TYCP		Genel Toplam	
	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın	Toplam	Kadın
Başlayan	5.040	2.150	3.642	1.288	296	182	430	30	9.408	3.650
Bitiren*	3.523	1.510	2.863	996	296	182	407	30	7.089	2.718
Başarılı*	3.417	1.487	2.814	981	296	182	398	30	6925	2.680
İşe Yerleşen*	1.827	787	2.246	792	34	22	64	2	4.171	1.603
Proje Sayısı	263		178		1		39		481*	

* 25/03/2009 tarih itibari ile başlama ve sonuç raporu gelen proje sayısı 80 tane dir. 401 proje henüz devam ettiğinden, Bitiren, Başarılı ve İşe Yerleşen sayıları sadece sonuç raporu gelen projeleri yansıtmaktadır.

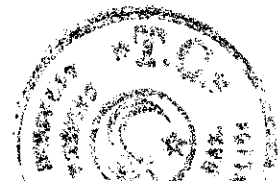
5763 sayılı kanunla İşsizlik Sigortası Fonu'ndan Ocak 2009 tarihinden itibaren Kurumumuzun mesleki eğitim faaliyetlerinde kullanılması için kaynak aktarılması nedeniyle şimdilik yurtdışı kaynaklı bir krediye ihtiyaç duyulmamaktadır.

Ayrıca, AİPP-1 kapsamında uygulanan 245 projede, 20.176'sı kadın ve 25.018'si erkek olmak üzere toplam 45.194 kişinin kurslara katılımı sağlanmıştır. AİPP-1 kapsamında toplam 4.023 kadın eğitimini almış oldukları alanlarda (yoğunlukla hizmetler sektöründe) istihdam edilmiş, 655 kadın ise kendi işini kurmuştur.

AİPP-1, projenin genel kapsamı, amacı ve hedef kitlesi açısından bakıldığında, yalnızca "kadınlara" yönelik bir proje değildir. AİPP-1 kapsamındaki 30 adet projenin hedef kitlesi yalnızca "kadınlar" olarak belirlenmekle birlikte, diğer projelerde de kadınlar hedef kitle içerisinde yer almıştır. Hedef kitlesi yalnızca kadınlar olan 30 projenin toplam bütçesi 4.440.503,77 Avro; bu projelerden yararlanan kadın sayısı ise 3.208'dir. Şu halde, proje genelinde düzenlenen kurslardan yararlanan kadın sayısının 20.176 olduğu dikkate alınırsa, yalnızca kadınlara yönelik olarak düzenlenen 30 proje dışında, diğer projelerden de yaklaşık 17.000 kadının yararlandığı görülmektedir.

Ülkemiz, AB'ye katılım sürecinde çok önemli siyasi ve ekonomik reformlar gerçekleştirmektedir.

Avrupa düzeyinde istihdam ile ilgili ilk yasal değerlendirmelere 1997 yılında Amsterdam Antlaşması ile başlanmış ve Lüksemburg Zirvesi'nde ilk İstihdam Rehberleri Konseyce kabul edilmiştir. Lüksemburg süreci ile üye ülkeler için uygulama kriterleri belirlenmiştir. Avrupa İstihdam Stratejisi (AİS), istihdam edilebilirliği artırmak, girişimciliği desteklemek, işyerlerinin ve çalışanların değişen işgücü piyasası koşullarına uyumlarını artırmak, fırsat eşitliğinin sağlanması eksenleri üzerine kurulmuştur.



Avrupa Komisyonu, aday ülkelerin kendilerini üyeliğe hazırlayacak şekilde istihdam politikalarını AİS'e göre belirlemeleri ve yine buna göre kurumsal yapılarını oluşturmaları için aday ülkelere finansal ve teknik düzeyde yardım etmektedir.

Avrupa Komisyonu 1999 yılında aday ülkelerle istihdam konusunda işbirliği sürecini başlatmıştır. Bu işbirliği aynı zamanda istihdam politikalarında öncelikli olarak belirlenmiş konulara ilişkin AB mali yardımlarından yararlanmayı ve ASF'ye (Avrupa Sosyal Fonu) hazırlık çalışmalarını da kapsamaktadır.

Ülkemizde AİS'e dahil olma çalışmaları İŞKUR koordinatörlüğünde yürütülmektedir. Süreç, üç adımı kapsamaktadır:

Sürecin ilk adımı olan ve ülkemizin işgücü piyasası ve istihdam yapısının tüm yönleriyle tespitini yapan "İstihdam Durum Raporu", Kurumumuz koordinatörlüğünde bir akademisyen grup tarafından hazırlanmış ve Avrupa Komisyonunca kabul edilmiştir.

Sürecin ikinci adımı istihdam politikalarının analiz edildiği "Ortak Değerlendirme Belgesi"dir. Belge, Avrupa Komisyonu uzmanları ile ülkemiz uzmanları tarafından hazırlanarak Avrupa Komisyonu'na gönderilmiştir. Ortak Değerlendirme Belgesi hem AB'ye uyum için hem de üyelik sonrası Avrupa Sosyal Fonu başta olmak üzere pek çok olanaktan yararlanılmasında etkin bir role sahip olacaktır. Ortak Değerlendirme Belgesi aynı zamanda aday ülkenin Avrupa İstihdam Stratejisi doğrultusunda işgücü piyasası ve istihdam konusunda yapması gerekenlerin taahhüt altına alındığı bir belge niteliğindedir. Ortak Değerlendirme Belgesi'nin önümüzdeki günlerde imzalanması beklenmektedir.

Ortak Değerlendirme Belgesi'nin imzalanmasından sonra, son aşama olarak ülkemizin ulusal istihdam eylem planını içeren "Ulusal Reform Programı" hazırlanacak ve belirlenmiş hedeflere ulaşmak için tespit edilen tedbirlerin uygulaması gündeme gelecektir.

İŞKUR koordinatörlüğünde yürütülen AİS'e dahil olma çalışmaları sürecinde beş konu önem taşımaktadır:

Bunlardan ilki "farkındalık" sağlamak, ikincisi "sosyal tarafların etkin katılımı", üçüncüsü "kurumsal kapasitenin ve personel niteliğinin artırılması", dördüncüsü "yeterli mali kaynağın tahsisi", beşincisi "profesyonel" yaklaşımdır.

Aktif istihdam politikalarına dayanmakta olan AİS'in dört temel direğinden biri işgücü piyasasında ayrımcılığa karşı fırsat eşitliği yaratmaktır. Ülkemizin AİS'e dahil olma çabaları, kadın istihdamının da artırılmasında itici rol oynayacaktır.

Bu kapsamda, bir kısmı önceden yürütülen projelerin devamı, bir kısmı yeni başlatılan projeler olmak üzere, somut çalışma adımları da atılmaktadır. 2006 İşbirliği kapsamında yer alan ve 27 Kasım 2008 tarihinde başlayan "Aktif İstihdam Tedbirleri Ve Yerel Düzeyde Türkiye İş Kurumu'na Destek Projesi"; IPA kapsamında AB 2007 yılı Mali Programlaması ile finanse edilen "Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu"; British Council ile işbirliği içinde yürütülen ve yararlanıcısı İSKUR olan Proje; Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ve Kurumumuz işbirliği ile yürütülmesi planlanan, hedef grubu 15-29 yaş arası kadınlar olan "Türkiye'de Kadın İstihdamını Arttırmaya Yönelik Aktif Politikalar Pilot Projesi", yürütülen çalışmalardan yalnızca birkaçıdır.

Ayrıca çokça ifade edildiği üzere, işsizlik bugün, gelişmişlik düzeyine bakılmaksızın bütün dünya ekonomilerinin genel bir sorunu durumundadır. Dünya ölçeğinde işsizliği tetikleyen etmenler, birkaç başlık altında incelenebilir. İlk olarak, dünya nüfusunun sürekli artması; artan nüfus oranında ek iş yaratılamaması göze çarpmaktadır. İkincisi, teknolojinin gelişimine ve üretim anlayışının değişmesine paralel olarak emek-yoğun piyasalardan teknoloji-yoğun piyasalara doğru bir geçiş söz konusudur. Bu geçiş, hemen bütün sektörlerde yeni teknoloji kullanımı neticesi istihdamı daraltıcı bir etki yaratmaktadır. Üçüncüsü, ulaşım ve iletişim imkanlarının artması, gerek ülkeler içinde gerek ülkeler arasında işgücü hareketliliğini artırmakta; işin daha az olduğu yerlerden iş imkanlarının fazla olduğu yerlere doğru sürekli bir nüfus hareketliliği yaşanmaktadır. Bu, diyalektik bir şekilde, iş artışına paralel olarak işsizlik artışını da beraberinde getirmektedir. Son olarak, eski tip sanayi

retiminden çok, sermayenin finans, borsa, bankacılık ve hizmet sektöründe yoğunlaşması, bu sektörlerin az işgücü-fazla teknoloji kullanımına dayanması nedeniyle, sermaye artışı oranında yatırım ve iş artışı imkanını giderek azaltmaktadır.

Dünya leęinde yaşanan bu değişim süreci, ülkemize de yansımaktadır. Ülkemizde de belirtilen bu sorunlar etkisini göstermekte; bunlara ek olarak da, ülkemizin kendi iç şartları işsizliğin artmasında belirleyici olmaktadır. Kısaca belirtmek gerekirse, ülkemizde işsizlik, kresel ekonominin getirdiği sorunlar yanında, sürekli nüfus artışı, çalışma çağındaki nüfusun ve her yıl bu nüfusa eklenen yüz binlerce gencimizin istihdamının güçlüğü, geçiş ekonomisi olmaktan kaynaklanan sorunlar ve işgücünün niteliğinin görece düşük olması gibi nedenlere dayanmaktadır.

